

Debat a la totalitat del Projecte de Llei de Pressupostos per al 2008 **Discurs del conseller d'Economia i Finances, Antoni Castells.**

1. Introducció

Molt honorable senyor president, senyores diputades, senyors diputats:

Tinc l'honor de comparèixer davant d'aquesta Cambra per tal donar compliment, en nom del govern, a un deure institucional: la presentació del projecte de llei de pressupostos de la Generalitat de Catalunya de l'any 2008.

És, per moltes raons, un moment important en la vida democràtica del país. El moment en que es materialitzen, amb dotacions i mesures concretes, el programa i l'acció de govern. En que el Parlament exerceix, de forma paradigmàtica, la seva representació i la seva capacitat de mandat sobre l'executiu. I és també un moment important, per damunt de tot, perquè demostra la vitalitat i la normalitat de les nostres institucions.

Els pressupostos per a l'any 2008 que avui tinc l'honor de presentar són els segons d'aquesta VIII^a legislatura, i els segons que presenta el govern del President Montilla. Són uns pressupostos que consoliden i van més enllà en les línies essencials dels pressupostos de l'any 2007, que vaig presentar en aquesta mateixa Cambra ara fa poc més de sis mesos. I és lògic que així sigui, perquè els dos s'inscriuen en les coordenades bàsiques d'una acció de govern que té l'horitzó d'una legislatura, d'acord amb les prioritats establertes en el programa de govern i plasmades en el pla de govern.

Són uns pressupostos marcats, doncs, com ho van ser els de l'any 2007, pel rigor i per l'ambició. Rigor i ambició que es materialitzen en quatre eixos. En primer lloc, la voluntat d'adaptació dels pressupostos a una nova situació, caracteritzada per la moderació del creixement; en segon lloc, el decidit impuls de la inversió pública, que assoleix cotes històriques; en tercer lloc, la prioritat de les polítiques socials, juntament amb la competitivitat i les infraestructures; i en quart lloc, la determinació de no augmentar la pressió fiscal.

Aquests volen ser, certament, uns pressupostos que transmetin estabilitat i confiança. Estabilitat i confiança en el manteniment i la potenciació de les orientacions en polítiques socials, i en la millora de la competitivitat. I estabilitat i confiança en el futur de la nostra economia i en les possibilitats del nostre país.

Però són també, n'hem de ser conscients, uns pressupostos que presentem i aprovarem en un moment de canvi. Moment de canvi, d'inflexió, en la situació econòmica. Una situació, m'antipo a dir-ho, que continua essent envejable,

però que ens obliga a extreure l'exigència i la voluntat d'excel·lència. Moment de canvi, també, en el marc en que fins ara s'ha basat el nostre finançament. Aquests pressupostos han de ser els últims que elaborem amb l'actual marc de finançament. Ahir va dir-ho el President: la prioritat màxima per l'any 2008 serà, sens dubte, la reforma del sistema de finançament. I moment de canvis socials, econòmics i tecnològics accelerats, que ens obliguen a fer bé les coses si no volem perdre el tren de la realitat.

Aquests són els pressupostos que sotmetem al Parlament per al seu debat i aprovació, si s'escau. Abans m'he referit al moment culminant que suposa pel Parlament el debat de pressupostos. Ara vull expressar la voluntat del govern de dur a terme un debat realment enriquidor i, per deixar clar que aquestes paraules no són una formulació ritual, d'incorporar aquelles propostes que puguin ajudar a millorar i enriquir el projecte que proposem. En el debat dels pressupostos de l'any 2007 ja vam demostrar amb fets aquesta voluntat, acceptant un nombre d'esmenes de l'oposició molt superior al que mai havien acceptat anteriors governs. I avui iniciem el debat d'aquests pressupostos amb la mateixa disposició.

2. Entorn econòmic

Abans d'entrar, però, en les línies bàsiques dels pressupostos és indispensable que ens referim al context econòmic en que aquests se situen. En primer lloc, perquè les previsions que fem sobre el marc macroeconòmic –per exemple, sobre el creixement del PIB, o la situació del mercat de treball– ens proporcionen dades que resulten indispensables a l'hora de formular algunes de les principals previsions pressupostàries.

En segon lloc, perquè sense conèixer la situació econòmica del país no podem definir les línies estratègiques i les prioritats que queden recollides en el pressupost que és també, en definitiva, un instrument al servei d'una estratègia econòmica, d'unes determinades opcions en matèria de política econòmica i social.

I en tercer lloc perquè constitueix una petita tradició que el moment de la presentació i el debat dels pressupostos serveixi també per fer el punt sobre la situació econòmica. El moment d'examinar on som i cap on anem. També aquest any convé fer-ho. Permetin-me, doncs, que esbossi unes pinzellades sobre la situació actual de l'economia catalana i les previsions que fem per al proper any.

I la primera cosa que cal dir és que la situació econòmica de Catalunya es caracteritza pel manteniment d'un ritme de creixement sòlid. Més contingut, és cert, però que continua amb uns registres satisfactoris. Això ens porta a parlar de moderació, sí, però al mateix temps de confiança i d'optimisme.

L'any 2007, d'acord amb les previsions que formulem en aquest moment, el tancarem amb un creixement del 3,7%. És un creixement menor que el 3,9% de l'any 2006? Sí, ho és, indubtablement. Però és força més elevat que el 3,3% del 2005, el 3,2% del 2004, i ja no cal que diguem que els creixements dels anys 2002 i 2003, que van ser, respectivament, del 2,5% i el 2,9%. És un creixement que està dues dècimes per sobre de la previsió inicial, la que vam formular en presentar el pressupost de l'exercici, que era del 3,5%. I, per suposat, continua essent un creixement clarament més elevat que el que es preveu per al conjunt de la zona euro, que se situarà entorn del 2,1%-2,2%.

I el mateix succeeix si analitzem la situació de cara a l'any 2008. La previsió que formulem per a l'economia catalana situa el creixement en un 3%, que és el mateix percentatge que ara es preveu per al conjunt de l'economia espanyola. Confirma la moderació en el creixement de la nostra economia. Però també que continuem en cotes de creixement molt elevades. Només cal que recordem que quan l'any 2006 a la RFA van començar a llançar les campanes al vol, anunciant una clara recuperació de l'economia, era perquè finalment s'assolien creixements per sobre del 2%, però sense en cap cas arribar al 3%. Nosaltres, aquí, estem parlant de creixements del 3,7% i del 3% l'any que ve.

De manera que al meu entendre és fonamental subratllar aquest doble missatge. Un missatge de realisme i rigor, sí. De reconeixement d'una inflexió en el procés de creixement accelerat que veníem vivint des de l'any 2003, en que cada any creixíem més que l'anterior. Però, per altra banda, un missatge també de confiança i optimisme sobre la situació econòmica. El ritme de creixement s'ha moderat, però continua essent important.

I amb això crec que tots plegats hem d'evitar les posicions extremes, i hem de demanar al conjunt del país que eviti caure-hi. Tant la d'aquells que voldrien amagar el cap sota l'ala i negar-se a reconèixer aquells elements de la situació que no són del tot satisfactoris. Com, en l'altre extrem, la d'aquells que magnifiquen aquests elements fins el punt d'emetre una valoració del conjunt injustificadament pessimista, quan no obertament catastrofista. Cap d'aquestes actituds no és encertada. Cap d'elles no es correspon amb la realitat de la nostra economia. I sobretot cap d'elles no contribueix a adoptar l'actitud que ara hem de tenir. Que no és ni la de l'autosatisfacció, ni la del catastrofisme. Sinó la de l'exigència crítica, fonamentada en la plena confiança en les possibilitats de la nostra economia.

He parlat del creixement de l'economia, de l'evolució del PIB. Les dades del mercat de treball confirmen el diagnòstic bàsic que he formulat. La taxa d'ocupació se situa en el 72%, el que constitueix un màxim històric. En el que portem d'any, l'ocupació ha crescut un 2,7%, una progressió molt notable, i un punt més que la mitjana de la zona euro. En els darrers quatre anys, entre el quart trimestre de 2003 i el quart de l'any 2007 s'hauran creat prop de mig milió de llocs de treball.

Les darreres dades disponibles d'atur registrat i d'afiliació a la seguretat social, ens indiquen, en essència, que el ritme de creació de llocs de treball continua

essent elevat, però que experimenta una moderació respecte el passat. Creixement, però més moderat. En cap cas no es produeix destrucció de llocs de treball, ni hi ha indicis que s'hagi de produir en el futur.

Aquest procés té lloc a la vegada que es produeix una transformació de fons del nostre patró de creixement en la bona direcció. La construcció perd pes com a motor de l'economia, i en canvi, la inversió en béns d'equipament, les exportacions i la indústria estan prenent-ne el relleu. Aquesta transformació es manifesta també en la millora de la productivitat, que creixerà per sobre de l'1% el 2008, consolidant la millora iniciada el 2006, i que contrasta amb l'estancament d'anys anteriors, quan l'economia creixia només gràcies a l'ocupació.

És evident que hem d'estar molt atents a l'evolució del sector de la construcció, i en concret de l'habitatge, per evitar que la moderació, o clara desacceleració en algun cas, pugui perjudicar el conjunt de l'economia.

Diversos indicadors (licències d'obres, escriptures, projectes visats, dades de recaptació tributària) posen de relleu, sens dubte, un canvi de cicle seriós, un ajustament, del mercat de l'habitatge, que s'ha traduït en un creixement del conjunt del sector de la construcció del 4,4%, enlloc de les xifres per damunt del 6% que existien altres anys, i en una reducció dels habitatges iniciats que poden passar dels més de 120.000 de l'any 2006 a situar-se a l'entorn dels 80/85.000 d'aquest any. Xifra que, tot i la seva reducció, representa un valor sensiblement més elevat que la mitjana històrica.

Ara bé, jo crec que seria molt equivocat concloure d'aquest fet una previsió alarmista i catastrofista sobre el futur de la nostra economia. Primer, perquè, com he assenyalat, la nostra economia no depèn només del sector de la construcció residencial. Altres sectors, alguns dins del mateix sector de la construcció, n'han agafat el relleu. Segon, perquè dins del sector de la construcció, l'habitatge està mostrant clars símptomes de feblesa, però en canvi la inversió pública i l'obra civil estan tenint un comportament molt vigorós.

Tercer, perquè malgrat la clara disminució del nombre d'habitatges, la xifra absoluta prevista continua essent molt important. Es construiran menys habitatges que l'any passat, sí, però se'n continuaran construint molts.

Quart, perquè les causes de la demanda potencial d'habitatges a Catalunya s'han moderat, però continuen essencialment vigents: fort ritme de creació d'ocupació, increment en el nombre de llars per canvis en les pautes de comportament i immigració. I cinquè, i finalment, perquè el Pacte per l'Habitatge impulsat pel Govern, serà un formidable i potent factor dinamitzador de la construcció d'habitatges.

De manera, que hem d'esperar que es produeixi un ajustament de sector, certament, que de fet ja s'està produint, però tenim bases sòlides per pensar que el sector continua tenint al davant unes bones perspectives. I per suposat, no hi ha res que indiqui que estem davant d'un procés que pugui acabar arrossegant el conjunt de l'economia cap a una severa recessió.

L'altre factor d'incertesa que tenim davant nostre, en part també relacionat amb el mercat de l'habitatge, té que veure amb les restriccions de liquiditat dels mercats financers, originada per la crisi del mercat d'hipoteques d'elevat risc als Estats Units.

És cert que això ha provocat una gran retracció dels mercats financers i dificultats de liquidesa. Ara bé, a casa nostra no hem d'esperar que aquesta situació generi problemes significatius. Les nostres entitats financeres són sòlides, solvents, no estan contaminades i han de trobar la manera de proporcionar el finançament que necessita l'economia catalana per continuar en la senda de creixement continuat en la que es troba des de fa uns quants anys.

Perquè aquesta és la qüestió de fons, saber on som i cap on anem, i fer-ho, mirant una mica més enllà dels aspectes conjunturals. Això és el que ha de fer el Govern, i és el que invito a fer a les senyores i els senyors diputats. Mirar més enllà.

Per això és més imprescindible que mai una acció política encertada, capaç d'aprofitar a fons els factors favorables i corregir els menys positius.

Una acció política capaç d'inspirar, en primer lloc, estabilitat i confiança en el futur del país. Tenim motius per confiar en el nostre país i en les seves potencialitats. Motius basats en la realitat dels fets i en la fortalesa de la nostra economia. Podem guanyar totes les batalles, totes menys la de la pèrdua de confiança en nosaltres mateixos i la de la pèrdua de l'auto-estima. Per això, a la vegada que hem de ser molt lúcids a l'hora de reconèixer els obstacles reals que tenim al davant, i d'identificar, sense posar el cap sota l'ala, totes les coses que no funcionen, res no seria més negatiu que deixar instal·lar en la nostra societat un clima de pessimisme i de derrota, perquè aquesta seria la senyal, i aquesta sí que preocupant, de que la derrota és possible.

En segon lloc, ens cal lideratge. Capacitat per marcar camí. Per explicar al conjunt de la societat catalana que sabem on anem i quin és el camí que hi porta. Un camí que ha de fer d'aquest país un dels territoris més competitius d'Europa. Europa és ja el nostre espai de referència. I Catalunya, amb Barcelona al capdavant, tenen totes les possibilitats, si fem bé les coses, d'esdevenir un dels territoris europeus de primera línia.

I en tercer lloc, ens cal concertació i complicitat. Al Govern, i a les institucions, els correspon, sens dubte, aquesta tasca de lideratge polític. Però no hi ha autèntiques transformacions, ni autèntics canvis, sense un vertader compromís de la societat. És més, avui aquests canvis només són reals si parteixen del fons de la societat.

3. Les principals magnituds pressupostàries

3.1. Principals magnituds

Els pressupostos que tinc l'honor de presentar són els pressupostos que avui fan falta i el país necessita. Són uns pressupostos marcats, com els anteriors, per una doble divisa: rigor i ambició. Rigor i ambició que es projecten en quatre línies fonamentals: adaptació a una nova situació; impuls molt destacat de l'esforç inversor; prioritat de les polítiques socials; i no augmentar la pressió fiscal.

Els pressupostos del conjunt del sector públic de la Generalitat per a l'any 2008 inclouen un total de 139 entitats i sumen un **import total consolidat de 34.750 milions d'euros**. Aquesta xifra representa el 15,6% del producte interior brut de Catalunya i uns recursos de 4.737 euros per càpita. El pressupost consolidat del conjunt del sector públic creix un 7,9% respecte l'any anterior.

L'augment de la despesa no financera de la Generalitat és del 7,4%, i se situa 1,2 punts per sobre de la previsió de PIB nominal per al 2008 (un 6,2%). Aquests no són, per tant, uns pressupostos expansius; signifiquen un creixement moderat en relació al conjunt de l'economia. Però són, i cal subratllar-ho, uns pressupostos que consoliden i potencien, sens dubte, el paper del sector públic autonòmic.

Els pressupostos es caracteritzen pel rigor i l'eficiència en la gestió, fet que es posa de manifest en el compliment estricte del Pla de sanejament 2005-2008 i l'assoliment de l'equilibri pressupostari (sense tenir en compte la *Golden Rule*). Són la culminació del procés de sanejament iniciat l'any 2004 per eliminar el dèficit de 1.264 milions d'euros generat en l'exercici 2003.

S'ha fet ús, tanmateix, de les possibilitats que proporcionen les lleis d'estabilitat pressupostària per presentar dèficit addicional destinat a finançar inversions productives (*Golden Rule*), el que ha permès tenir un dèficit no financer de 518 M€ en termes SEC (base 1995).

Aquestes són les grans xifres d'aquests pressupostos per a l'any 2008. Ara, senyores diputades i senyors diputats, passaré a comentar amb més detall les línies bàsiques dels ingressos i les despeses que contenen.

3.2. Anàlisi dels ingressos

Pel que fa a l'estat d'ingressos, del total de 34.750 M€ d'ingressos del conjunt del sector públic de la Generalitat, 28.243 M€ són de la pròpia Administració de la Generalitat i 6.507 M€ són aportats per la resta d'entitats.

Els **ingressos no financers de la Generalitat** assoleixen una xifra de 26.300 M€, el que suposa un creixement del 6,4% respecte del pressupost 2007.

Aquests recursos provenen principalment de **l'actual model de finançament**, que suposa 22.403 M€, amb un creixement del 5,9%¹.

Ara bé, cal tenir en compte que mentre que els tributs participats (l'IRPF, l'IVA i els impostos especials) experimenten en el seu conjunt un increment de l'11,2% (segons les previsions del Ministeri d'Economia), els tributs cedits experimentaran una reducció important, sobretot per l'impacte de l'impost de Transmissions Patrimonials.

Analitzant amb més detall l'estat d'ingressos, cal assenyalar, en primer lloc, que, pel que fa a **l'impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats**, es preveu una reducció del 14% sobre la xifra pressupostada l'any 2007.

L'impost de successions i donacions es preveu que augmenti un 11% respecte del pressupost 2007. Aquesta previsió té en compte l'impacte de les mesures incloses en el projecte de llei de mesures fiscals i financeres, que tindran una incidència relativament petita l'any 2008 en termes pressupostaris.

La **participació en els tributs estatals** augmenta un 11,2% en relació al pressupost 2007. L'IRPF, en concret, ho farà en un 16,9%, i en un 5,6% l'IVA.

Les **transferències del model de finançament** augmenten l'11,7%.

3.3. Anàlisi de les despeses

Un cop examinats els estats d'ingressos, pertoca ara referir-nos a les despeses. Les **despeses del conjunt del sector públic** ascendeixen a 34.750 M€, un 7,9% més que el pressupost 2007. D'aquest total de despeses, el 77,7% es destinarà a despeses corrents, el 15,1% a despeses de capital, el 3,2% a variació d'actius financers i el 4% a despeses financeres.²

Un dels capítols més significatius dins la despesa corrent és el de personal, que creix un 9,4% en el conjunt del sector públic. Creixement que és d'un 7,7%

¹ L'increment dels recursos del model de finançament l'any 2007 va ser del 12,5% i l'any 2006 un 12,7%.

² Per la seva banda, el pressupost de la Generalitat de Catalunya ascendeix a 28.243 M€ un 5,8% més que el pressupost inicial de l'any 2007.

(l'any 2007 va ser d'un 15,8%) si es considera la despesa de personal de la Generalitat de Catalunya, el CatSalut, l'ICS, l'ICASS i les entitats autònomes (que representa el 82% de tota la despesa de personal del sector públic).

El 74% de tot l'increment de dotacions de personal correspon a docents i mossos. Les dotacions del personal no directament afectades als serveis públics directes, augmenten només en un 0,5%.

Les **despeses de béns corrents i serveis** del conjunt del sector públic augmenten un 10,0%. En l'Administració de la Generalitat el creixement és del 9,1%, el que comporta una important reducció respecte els increments dels darrers anys³.

Les **transferències corrents** del conjunt del sector públic s'incrementen en un 5,5%, mentre que les de **capital** ho fan en un 6,2%.

Pel que fa a les **despeses de capital** cal dir que els pressupostos per al 2008 representen un fort impuls a la inversió, tal com exposaré més endavant de forma detallada.

Per acabar aquesta anàlisi per capítols ens hem de referir a les **despeses financeres**. La variació d'actius financers, augmenta en un 4,2%, i en un 28,8% en el cas de Generalitat de Catalunya. Aquesta alça es deu a utilització de noves mesures de foment mitjançant crèdits tous, que han de ser una eina eficaç per augmentar la corresponsabilitat del percepció de l'ajut i que lluny de substituir la inversió privada, ajuden a fomentar-la.

Finalment, voldria fer un apunt sobre l'evolució de la despesa per departaments. L'augment del total de despeses no financeres dels departaments serà del 7,3%. Ara bé, cal aclarir -per evitar comparacions enganyoses-, que dins d'aquest creixement del 7,3%, hi figuren, en alguns casos, ingressos finalistes, generadors de despeses. És a dir, en els pressupostos de 2008 s'ha fet un esforç per incloure els ingressos que ja se sap amb una certa concreció que es rebran d'altres administracions, bàsicament de l'Estat, per efectuar determinades despeses. Aquest fet, impedeix una comparació homogènia dels creixements entre departaments.

Si eliminéssim l'impacte dels ingressos finalistes, el creixement de les despeses no financeres de tots els departaments baixaria del 7,3% al 5,8%. Aquest impacte és especialment alt, per exemple, en alguns departaments, com Habitatge, Interior, Treball o Agricultura. I, en canvi, pot donar una visió infravalorada del creixement d'altres departaments (com Salut o Acció Social i Ciutadania), que amb tota seguretat també augmentaran per aquesta via les seves despeses al llarg de l'any, però en unes xifres que no resulta possible concretar amb una mínima exactitud, i que per tant seria poc prudent fer figurar en el pressupost.

³ El creixement de l'any 2006 va ser del 22,8% i l'any 2007 del 11,9%.

4. Les grans línies inspiradores dels pressupostos

Fins aquí l'anàlisi de les principals magnituds dels estats d'ingressos i despeses. Ara voldria exposar les grans línies en que aquests pressupostos s'inspiren, i a les qual abans ja m'he referit: rigor per adaptar les nostres finances a una nova situació i per continuar l'esforç de sanejament; intensitat de l'esforç inversor; prioritat en les polítiques socials, així com en la competitivitat; i voluntat de no incrementar la pressió fiscal, i al contrari adopció de mesures específiques en la línia de la seva reducció en aquells impostos, com Successions i Donacions, en els que hi ha compromisos inequívocs per part del govern.

4.1. Rigor pressupostari i adaptació al nou context

La primera de les característiques és la del rigor i responsabilitat per adaptar el pressupost a una nova realitat. Aquesta realitat continua essent bàsicament satisfactòria, com he assenyalat. El creixement de la nostra economia continuarà essent important. Ara bé, l'ajustament del mercat immobiliari té una repercussió molt forta, i a la baixa, en la recaptació del principal dels tributs cedits, l'impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats.

De tal manera, que aquest any les xifres de liquidació estan anant per sota de les pressupostades en percentatges de l'ordre del 16% i de les liquidades l'any 2006 en un 4%. I això aconsella, per un principi elemental de prudència, fer una previsió de recaptació per l'any 2008 per sota de la pressupostada per l'any 2007 en un percentatge similar. I cal subratllar que aquest ingrés té una incidència molt sensible en el conjunt del pressupost, com ho demostra que un creixement del 15% signifiquen pràcticament dos punts en el pressupost consolidat.

Aquesta és la realitat en que ens trobem. I abans de continuar, voldria, encara que sigui entre parèntesi, apuntar dues reflexions. La primera és que aquesta variació negativa de l'impost de Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats no és, evidentment, exclusiva de Catalunya. Està afectant a totes les CCAA, sobretot a les que tenim un important mercat immobiliari, i a algunes d'elles, per cert, de forma més intensa que a Catalunya.

La segona reflexió és que aquest fet, la constatació de fins a quin punt estem exposats al canvi de conjuntura del mercat immobiliari, ens aporta un argument més a l'hora de mostrar les deficiències de l'actual sistema de finançament. Posa de manifest la seva fragilitat i dependència respecte d'uns impostos, que no són d'altra banda, ni de lluny, ni els més importants, ni els més potents recaptatòriament, del nostre sistema fiscal.

Perquè la realitat és que, com he assenyalat reiteradament, les perspectives de creixement de la nostra economia per l'any 2008 són relativament satisfactòries. I la prova és que, segons les previsions que ens ha proporcionat l'Estat, els recursos procedents de la participació en impostos estatals (IRPF, IVA i especials) tindran un increment en els pressupostos de l'any 2008 de l'11,2%. El problema no és, per tant, la situació econòmica en general. El

problema és que el sistema de finançament fa que tinguem una extremada dependència d'uns recursos que, com ens demostra l'experiència, tenen fortes oscil·lacions en el seu comportament.

Però, i amb això tanco el parèntesi, aquesta és la realitat. I el govern, en el moment d'elaborar el pressupost, té l'obligació d'adaptar-se a aquesta nova realitat.

Aquesta adaptació ha exigut una certa moderació en el creixement de la despesa corrent, que es manifesta en la contenció de les despeses de funcionament. Així ho demostra el fet que les despeses de funcionament de les institucions i l'administració general creixen només un 0,7% i les plantilles de personal no afectades a serveis públics directes un 0,5%. I que la despesa corrent del conjunt del pressupost consolidat creix la meitat que la despesa de capital (8,5% per 17%).

Per altra banda, l'any 2008 és l'últim any del Pla de Sanejament, que varem iniciar l'any 2004 i que preveia la reducció del dèficit de 1.264 milions, que varem trobar en els comptes de 2003, fins a la seva eliminació l'any 2008. Aquest any 2008 serà, doncs, i val la pena subratllar-ho, el de la culminació del procés de sanejament iniciat l'any 2004.

La reforma de la Llei d'Estabilitat Pressupostària, realitzada l'any 2006, i en vigor des de l'any 2007, va introduir molt encertadament una distinció entre el dèficit de naturalesa cíclica, i el dèficit generat per al finançament d'inversions productives (l'anomenada *Golden Rule*).

Com he assenyalat, aquesta és una distinció plenament encertada i havia estat reclamada insistentment des de Catalunya. El govern ha decidit utilitzar al màxim les possibilitats que ofereix aquesta via, de manera que el pressupost preveu un dèficit de €518,2M, el que suposa esgotar el marge del 0,25% del PIB previst a la Llei, en aplicació de les possibilitats obertes per la *Golden Rule*.

Òbviament, aquest dèficit no ha de ser objecte de cap mena de Pla de Sanejament. Té les seves pròpies regles d'aplicació, perfectament delimitades per la Llei i per la normativa de desenvolupament posterior, i és d'acord amb aquestes regles que ens hem de regir.

És per això que a l'hora de concloure aquestes paraules dedicades a la primera de les línies inspiradores del pressupost, que és el rigor i la responsabilitat per adaptar el pressupost a una nova realitat, vull simbolitzar en aquesta mesura la doble voluntat que està present en tot el pressupost.

Per una banda, mantenir, i no decaure, en l'esforç de rigor i sanejament de les nostres finances. Els ciutadans han de saber que aquest govern no estira, ni estirarà, més el braç que la màniga. Que no farà fugues endavant en l'administració dels diners públics. Administra els impostos pagats pels contribuents, i tenim l'obligació de fer-ho amb rigor, prudència i eficàcia.

Però, per una altra banda, ambició. Ambició per dedicar el màxim nombre de recursos possibles a fer front a les múltiples demandes que la nostra societat amb tota justícia ens formula. I és per això que no deixarem d'explorar cap via, com la que ara ofereix la *Golden Rule*, que ens permeti disposar de més recursos per destinar-los a aquestes finalitats.

Aquest esforç pel rigor i el sanejament dels comptes públics ha d'anar acompanyat per l'objectiu de progressar cada vegada més en el compromís de millorar en la gestió dels recursos públics sota els principis de transparència, eficàcia i eficiència, el que requereix continuar avançant, tal com ja ho venim fent, en uns pressupostos que permetin l'avaluació i el control dels resultats.

4.2. Potenciació molt significativa de l'esforç inversor

Senyores i senyors diputats, si algun tret caracteritza aquests pressupostos és la importància de l'esforç inversor, i aquesta és la segona qüestió a la que em voldria referir. Començaré amb algunes dades. La xifra d'inversió per a l'any que ve arriba a 5.906,4 milions d'euros. Això significa, per suposat, un màxim històric i un creixement del 15,8% sobre la inversió de l'any 2007 i del 17% si considerem exclusivament la inversió que figura directament en el pressupost.

5.906,5 és la xifra més alta d'inversió que mai ha realitzat la Generalitat. Suposa un increment molt significatiu respecte els 5.099,7 milions d'euros de l'any 2007, i supera també els 5.778,3 de l'any 2006, que fins ara constituïen el màxim històric. L'any 2005 vam fer un salt qualitatiu molt important i vam situar la inversió de la Generalitat en la cota dels 5.000 milions d'euros. Ara, amb el pressupost de l'any 2008, la situem pràcticament en la cota dels 6.000 milions.

Es tracta de xifres molt i molt elevades, que subratllen el compromís inequívoc del govern amb el creixement i la prosperitat del país. Considerant exclusivament la inversió que figura en els pressupostos de la Generalitat (5.246 milions d'euros), suposa situar-nos en el 2,37% del PIB i en 715 euros per habitant, que és doblar pràcticament la inversió de l'any 2003.

Aquest esforç inversor adquireix tota la seva importància si el situem, com ho hem de fer, en el context d'adaptació a una nova situació en que s'inscriu, com acabo d'assenyalar, aquest pressupost.

Aquesta inversió es finança en la seva major part, en concret en 5.246,7 milions d'euros, directament amb càrrec al pressupost. I una altra part, per un import de 659,7 milions d'euros, amb finançaments específics.

Dins de la inversió de 5.246,7 milions d'euros hi figura una quantia d'entorn de 600 milions d'euros corresponent a IFERCAT, que està previst que s'acabi finançant també per sistemes de finançament específics a través de tercers.

Si alguna cosa signifiquen aquests pressupostos és un nou impuls de l'esforç inversor realitzat al llarg dels darrers anys. La Generalitat és avui el gran agent inversor de Catalunya, amb una inversió anual, com he subratllat, que s'apropa cada vegada més a la cota dels 6.000 milions d'euros.

Aquest esforç inversor es veu reforçat, sens dubte, per l'acord assolit amb el govern de l'Estat per l'aplicació de la DA 3^a de l'EAC, acord que preveu que la inversió de l'Estat a Catalunya se situarà en xifres a l'entorn o per sobre dels 4.400 milions d'euros l'any 2008. Es tracta, també en aquest cas, d'un import molt elevat, que suposa un salt qualitatiu en la inversió de l'Estat a Catalunya, que haurà passat en dos anys de 2.800 milions a aquest import de 4.400 milions.

És per això que podem dir que l'any 2008 l'esforç inversor de les administracions públiques a Catalunya serà molt rellevant: més de 10.000 milions d'euros només entre administració autonòmica i central, als quals caldria afegir la inversió de l'administració local, que és una administració clarament inversora. La inversió pública consolidada, eliminant les transferències entre administracions, assolirà un percentatge superior al 5% del PIB, xifra molt elevada, i molt per sobre de la que sol ser habitual en la majoria de països.

4.3. Prioritat de les polítiques socials, competitivitat i modernització de l'economia

En tercer lloc, aquest pressupost és el de la consolidació de les polítiques socials com a gran prioritat del govern. El pressupost de l'any 2007 va ser el del gran salt, i aquest és el de la consolidació. Precisament, en presentar els pressupostos del 2007 vam voler subratllar aquest fet, quan assenyalàvem el gran esforç realitzat en polítiques socials i dèiem que no cada any podríem donar un salt cap amunt com el que fèiem l'any 2007. Però gràcies a aquest salt les polítiques socials se situaran en el futur, dèiem, a una alçada a la que mai fins ara no havien arribat.

De nou, doncs, el govern vol posar al capdavant dels seus compromisos el de construir uns serveis públics universals de qualitat, com element vertebrador essencial d'un país de ciutadans lliures i iguals, i d'una societat integrada i cohesionada. Amb la convicció que aquests serveis, a la vegada que persegueixen la justícia social, són també fonamentals per a la competitivitat de la nostra economia.

La despesa social continua absorbint la part més important del pressupost: el 52% del conjunt, amb un increment del 8,2%, superior a la mitjana 7,9%. L'any 2008 assolirà una xifra de 2.479 euros per habitant. És a dir, de 10.000 euros per família de quatre persones.

L'àrea de **salut** és la més important en termes de despesa. Absorbeix 9.096,2 milions d'euros del total del sector públic consolidat, el que vol dir un 26,2% -dins el pressupost estricte de la Generalitat és més, al voltant d'una tercera part-. Es destinaran 53,8 milions a 169 actuacions en CAPS (Centres d'Atenció Primària); 138,3 milions a 105 actuacions d'inversió en atenció especialitzada i es farà un esforç important per la

millora de les llistes d'espera per als 14 procediments quirúrgics en garantia.

La despesa en **educació** suposa un volum de 5.770,3 milions d'euros, el 16,6% del total del pressupost consolidat. Entre altres actuacions, aquests recursos han de permetre la incorporació de 1.725 nous docents d'educació general, la finalització de 39 noves construccions, grans ampliacions i adequacions de centres escolars i el pla d'impuls de la llengua estrangera a 486 centres.

Les polítiques d'**habitatge** constitueixen, de nou, una de les grans prioritats del pressupost. S'hi destinen 813,3 milions d'euros, que significa un increment del 32,1% sobre l'any anterior. Això demostra el compromís inequívoc del govern amb aquesta matèria, plasmat, d'altra banda, amb el Pacte Nacional de l'Habitatge. Entre les diverses actuacions, cal subratllar l'inici directament per part de la Generalitat de 2.000 habitatges i les subvencions per rehabilitació de 2.000 edificis. Es preveu també destinar 134,3 milions d'euros per al programa de barris i nuclis antics.

Una de les línies bàsiques de l'actuació del govern és la destinada a promoure la **cohesió i la integració social**. El pressupost destina a protecció social un total de 1.497,2 milions d'euros, dels quals 455,6 a l'atenció a la gent gran amb dependència i 335,7 a l'atenció a persones discapacitades. Aquestes dotacions permetran el desplegament de les lleis de serveis socials de Catalunya i de prestacions socials de caràcter econòmic. Especial esment mereix el desplegament de la llei de la dependència, a la qual es destinaran entorn de 650 milions d'euros.

En aquest àmbit, també cal fer esment dels gairebé 192 milions d'euros destinats a l'atenció directa a les famílies, bàsicament mitjançant els ajuts per infants de 0 a 3 anys, que afectaran a uns 280.000 beneficiaris.

Les actuacions en matèria de **cultura** reben també una atenció preferent. Cal destacar els 102,7 milions d'euros destinats a equipaments culturals, els 66,0 milions al suport i foment de les indústries culturals i mitjans de comunicació i els 43,3 a actuacions patrimonials en museus, arxius i monuments.

Les actuacions en matèria de **justícia** rebran un total de 834,7 milions d'euros. Dotacions que serviran per la posada en funcionament de nous edificis judicials, els dos nous centres penitenciaris a Lledoners i Joves Quatre Camins i el trasllat dels jutjats de Barcelona a la Ciutat de la Justícia.

L'àrea de la **seguretat i la protecció civil** absorbeix un total de 1.082,9 milions d'euros. És també una de les grans prioritats de l'acció de govern. Aquests recursos han de servir, entre altres actuacions, per completar el desplegament dels mossos d'esquadra a les comarques del Tarragonès, Alt Camp, Conca de Barberà, Baix Camp, Priorat, Baix

Ebre, Montsià, Terra Alta i la Ribera d'Ebre, i per la construcció de 10 noves comissaries.

Senyores i senyors diputats, l'acció de govern està encaminada a dos grans objectius. En primer lloc, les actuacions destinades a potenciar i fer realitat un estat de benestar de qualitat a casa nostra. Les dades que acabo de subratllar demostren fins a quin punt aquest objectiu es tradueix en compromisos de govern reals i tangibles. L'altre gran objectiu està constituït per les actuacions destinades a potenciar la competitivitat de la nostra economia, les infraestructures i la sostenibilitat. Voldria ara subratllar algunes de les principals actuacions previstes en aquest sentit.

En primer lloc, he de referir-me a l'**Acord Estratègic per la internacionalització, la qualitat de l'ocupació i la competitivitat de l'economia catalana**. Com recordaran les senyores i els senyors diputats, l'acord tenia una durada inicial de tres anys (2005-2007). Aquest és, doncs, l'any de finalització de l'actual acord i de negociació, actualització i nou impuls per establir les línies i actuacions principals que haurà de contenir l'acord en els propers anys.

Al llarg d'aquests tres anys s'hauran destinat a mesures contemplades en l'Acord entorn de 4.420 milions d'euros. Com acabo d'indicar, en aquests moments s'estan duent a terme les converses que han de conduir, aquest és el desig de tots, a la signatura d'un nou Acord. El procés de concertació per la seva revisió i posta al dia està sent intens i exhaustiu, i compta, evidentment, amb la participació dels agents econòmics i socials i de la major part dels departaments del govern, que estan afectats per algunes de les actuacions que s'hi preveuen.

Això demostra la importància que totes les parts signants donen a l'Acord com gran full de ruta de l'economia catalana. L'Acord ha estat un instrument formidable per formular un diagnòstic compartit sobre les prioritats de l'economia catalana, per establir horitzons, per corresponsabilitzar-nos sobre les mesures a adoptar i per disposar d'un marc, com mai fins ara no havíem tingut, per fer possible la concertació entre els sindicats, els empresaris i el govern.

Ara estem en plenes converses. I jo faria malament si m'anticipés a avançar mesures, que en definitiva han de ser acordades entre totes les parts. Sí que puc assenyalar que en la reunió del Consell d'Institucions del mes de febrer, es van aprovar les vuit línies d'impuls estratègic sobre les que s'haurà d'articular el nou Acord: innovació i transferència tecnològica; formació professional; potenciació del coneixement de l'anglès; èxit escolar; infraestructures estratègiques; simplificació administrativa, regulació i competència; activitat econòmica i medi ambient; i immigració i mercat laboral)

Una de les àrees clau per a la millora de la competitivitat de la nostra economia, i prioritat essencial de l'acció de govern, és la política d'**universitats i recerca**, que són dos camps d'actuació estretament

units. És per això que és necessari destacar l'esforç que realitzen aquests pressupostos en **recerca, innovació i desenvolupament**: 373,6 milions d'euros i un increment del 33,5% sobre l'any anterior.

D'aquesta manera, en dos anys pràcticament s'hauran doblat les dotacions destinades a la recerca previstes en els pressupostos. Crec que és convenient subratllar aquesta dada per tal de comprovar fins a quin punt és ferma la voluntat del govern de donar suport a aquest factor essencial de la nostra competitivitat.

Les **universitats**, que són d'altra banda els grans centres productors de recerca, reben de nou en aquests pressupostos una atenció prioritària. Així ho demostra el fet que les partides que s'hi destinen superen per primera vegada els 1.000 milions d'euros (exactament, 1.038 milions), el que suposa un increment per damunt del 10% sobre l'any anterior.

Amb les universitats hi ha un clima de treball intens. Elles saben que són una prioritat de l'acció de govern, que mai s'hi havien destinat tants recursos, i que poden confiar en que el govern treballa perquè els problemes puntuals que puguin plantejar-se trobin solució. Amb l'aprovació, primer, del Pla de Millora del Finançament ordinari de les universitats, i després del Pla d'Inversions Universitàries, disposen d'un marc estable de finançament i d'un horitzó de creixement sostingut. El govern sap que sense unes universitats de primera no tindrem un país de primera.

En aquest punt, haig d'assenyalar que l'aposta d'aquest Govern per la competitivitat també es plasma en els recursos destinats a les actuacions en matèria d'**ocupació, teixit econòmic i acció rural**, entre els quals destaquen els 1.275,9 M€ per a crèdits destinats al foment econòmic i a les pimes, els 416,7 M€ per al foment de l'ocupació, 39,2 M€ per a la internacionalització de l'empresa catalana, i prop de 200M€ per a la transformació i millora de regadius.

Les infraestructures de **transports i mobilitat** son, a la vegada un factor clau de competitivitat i per la cohesió territorial i el benestar de les persones. Reben 2.875,3 milions d'euros, 2.212,5 milions per a les infraestructures de transport públic i més de 660 milions d'euros destinats a comunicació i logística. D'entre les principals actuacions, cal destacar les destinades a la Línia 9 del metro, amb una inversió de 627,5 milions d'euros, al perllongament de la Línia 3, la concessió per al desdoblament de l'Eix Transversal i el Pla d'Autovies, a l'aeroport d'Alguairre i l'impuls de diverses infraestructures logístiques.

Creixement econòmic i sostenibilitat mediambiental han d'anar de la mà. Per aquesta raó, una de les partides del pressupost amb un major creixement és la de **medi ambient i cicle de l'aigua**. Les despeses destinades a aquesta activitat superen els 1.000 milions d'euros, amb un increment del 26,5% respecte del pressupost 2007. Cal esmentar, per la

seva importància, els recursos destinats a la planta dessalinitzadora de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Consolidar i donar un nou impuls a les polítiques socials, la primera de les prioritats dels pressupostos, i potenciar de manera decidida les mesures destinades a millorar la competitivitat de la nostra economia i les infraestructures, són els dos grans eixos vertebradors d'aquests pressupostos. Em permeto recordar-les a les senyores diputades i els senyors diputats les partides que experimenten un creixement més elevat:

Recerca, desenvolupament i innovació: 33,5%
Habitatge: 32,1%
Cicle de l'aigua: 26,5%
Transport: 23,7%
Transferències pròpies de la Generalitat als ens locals: 17,3%
Protecció social: 10,0%

Voldria destacar, per acabar, l'esforç realitzat en relació amb els governs locals. Aquest govern ha convertit de la col·laboració amb els ajuntaments una de les seves divises. I aquests pressupostos demostren fins a quin punt aquesta voluntat política va acompanyada de fets tangibles. Deixant de banda els recursos procedents de l'Estat, les dotacions als governs locals finançades directament amb càrrec als pressupostos de la Generalitat augmenten un 17,3%. En concret, es destinen 177,6 milions al suport financer directe als ens locals, el que ha permès que el Fons de Cooperació Local destinat als ajuntaments creixi un 17,1% i s'assoleixi l'objectiu de triplicar la dotació del fons de l'any 2003; 108,7 milions d'euros al PUOSC; i 1.388,4 milions a transferències diverses dedicades a polítiques sectorials.

4.4. Creixement dels ingressos, sense incrementar la pressió fiscal

M'he referit fins ara a tres de les línies bàsiques d'aquests pressupostos: l'adaptació a una nova situació; l'impuls de l'esforç inversor; la prioritat de les polítiques socials. Voldria assenyalar com a quart gran tret, que aquests pressupostos **no augmenten la pressió fiscal i adopten, pel contrari, mesures específiques, però de gran importància, tendents a reduir-la.**

Que quedi clar, doncs, que l'augment del 6,4% que experimenten els ingressos no financers de la Generalitat, es produeix sense incrementar la pressió fiscal, com així ho han reconegut recentment, d'altra banda, entitats d'indubtable prestigi del nostre país. El govern no ha adoptat cap mesura normativa que suposi un increment de la pressió fiscal. Al revés, les mesures normatives adoptades redueixen, i no augmenten, la pressió fiscal. Em permetran que faci referència, en especial, a les més rellevants de les contingudes en aquest pressupost, concretament en el projecte de *Llei de Mesures Fiscals i Financeres*, relatives a l'impost de Successions i Donacions.

Les mesures que figuren en el projecte de Llei no constitueixen el gruix de la reforma que el govern s'ha compromès a fer, ni per suposat l'esgoten. Ara bé,

cal subratllar que són dues mesures potents, que han de tenir un impacte molt positiu, i amb les quals el govern ha volgut donar el senyal inequívoc que té la ferma voluntat de complir amb els seus compromisos.

Aquestes dues mesures consisteixen en l'elevació del mínim exempt de l'habitatge habitual fins a un import de 500.000 euros per habitatge i en la reducció de la tarifa de donacions a tres tipus, del 5%, el 7% i el 9%. I pel seu caràcter singular i específic tenien el seu encaix apropiat, precisament, en la *Llei de Mesures Fiscals i Financeres*.

La primera és una mesura obligada, que evitarà que persones amb rendes i patrimonis que avui són relativament modestos hagin de suportar, com succeeix actualment, una càrrega fiscal desproporcionadament elevada. La segona vol adaptar l'impost a la realitat i fer front a la situació, que ja s'està produint, de competència fiscal per part d'altres CCAA.

Es tracta, doncs, de dues mesures potents que subratllen la voluntat del govern de complir amb el seu compromís, que no tindran un impacte recaptatori significatiu i que per suposat no constitueixen la reforma, en majúscules, que el govern s'ha compromès a fer.

El govern vol subratllar de nou de manera inequívoca aquest compromís. Així figura en el programa de govern, i així es farà. Aquesta reforma es tramitarà, lògicament, per la via d'un projecte de llei de modificació de l'impost, tal i com ja es va fer en l'anterior legislatura, amb el projecte que va decaure en dissoldre el parlament.

Reforma, i a fons, sí; eliminació, no. Aquesta és la posició del govern, i així figura en el programa de l'entesa. El govern se sent molt còmode en aquesta posició. És la posició coherent amb la de la gran majoria dels països del nostre entorn, en els que continua vigent aquest impost. Però també és cert que la gran majoria d'aquests països han adoptat reformes molt profundes, com les que haurem d'adoptar a casa nostra, complint d'aquesta manera el compromís que hem adquirit.

5. Resum i perspectives

Senyores diputades i senyors diputats, aquestes són les línies bàsiques dels pressupostos per a l'any 2008 que tinc l'honor de presentar, en nom del govern, davant d'aquest Parlament. Són uns pressupostos que responen a les necessitats i a les ambicions del país.

Ratifiquen la prioritat per les polítiques socials, la competitivitat i les infraestructures; donen un nou impuls a l'esforç inversor; culminen el Pla de Sanejament i mantenen el rigor en la gestió; i tot això ho fan sense augmentar la pressió fiscal.

Són uns pressupostos elaborats, això és evident, en un context determinat, que els condiciona. El context econòmic, per una banda. En una situació en la que continuarem tenint nivells de creixement molt satisfactoris, però en el que es produeix una readaptació i moderació del ritme de creixement. I el context imposat pel sistema de finançament actualment en vigor. Un sistema de finançament que ha posat de relleu totes les seves limitacions i que no ens proporciona ni els recursos ni la capacitat de decisió que necessitem. Un sistema de finançament esgotat i que cal canviar.

Compte, un cop més vull advertir que això no ens ha de servir d'excusa per no fer bé el que està en les nostres mans. I encara menys per alimentar la tendència, que alguns tenen, a menysvalorar o minimitzar la importància d'aquest pressupost.

Al revés, hem de començar per dir, amb tota claredat, que el pressupost que avui presentem al parlament són uns pressupostos molt elevats, de prop de 35.000 milions d'euros, més del 15% del PIB de Catalunya. Els contribuents catalans fan un gran esforç amb els seus impostos per fer-lo possible, i tenen tot el dret a exigir-nos que l'administrem amb rigor i amb eficàcia, i a que proporcionem els serveis públics que els ciutadans mereixen.

Però de la mateixa manera hem de dir, amb tota fermesa, que l'actual sistema de finançament està esgotat i s'ha de canviar.

Aquest sistema ha fet el seu cicle. Amb encerts i defectes, amb claroscurs. Però en tot cas, el seu temps s'ha acabat. Avui les seves mancances són evidents.

És un sistema que no permet l'adaptació de l'evolució dels recursos a la de les necessitats de despesa. Que deixa en mans de l'Estat la clau dels ingressos (dels principals impostos), mentre que ens atribueix a les Comunitats Autònomes la responsabilitats en les àrees de despesa (com l'educació, la sanitat i els serveis socials) que per raons estructurals tenen un comportament estructuralment més expansiu. I que condueix, per tant, com succeeix ara mateix amb molta freqüència, a que mentre que l'Estat pugui permetre's tenir superàvit, baixar els impostos o adoptar compromisos de despesa en àmbits que no són de la seva competència, les Comunitats Autònomes tinguin, tinguem, dificultats serioses per quadrar els nostres pressupostos.

És un sistema que permet, i no corregeix, la pràctica habitual, per part de l'Estat, d'aprovar normativa que significa imposar obligacions de despesa a les Comunitats Autònomes, o reduir el seu potencial fiscal, sense establir les compensacions financeres apropiades. És a dir, permet l'incompliment flagrant del principi de lleialtat institucional.

És un sistema, com s'està evidenciant amb tota cruesa aquest any, que estableix una extremada dependència dels nostres ingressos fiscals respecte dels impostos de naturalesa immobiliària, que tenen unes fortes oscil·lacions cícliques, amb tota la fragilitat que això significa.

És un sistema que no actualitza les variables amb les que es va efectuar inicialment (amb dades de l'any 1999!) el repartiment de recursos entre Comunitats Autònomes, malgrat el fet innegable que la variable bàsica utilitzada (la població) ha canviat des d'aleshores d'una forma radical, i que per tant el pes relatiu de les Comunitats Autònomes no té res que veure avui, amb el que tenien en aquell moment, entre altres raons per l'impacte desigual del fenomen migratori.

És un sistema que permet que, malgrat el mandat explícit de la Conferència de Presidents i l'acord corresponent, donant curs a aquest mandat, del Consejo de Política Fiscal y Financiera, no s'adoptin mesures, ni tan sols de caràcter transitori, per tal de tenir en compte aquest impacte de la immigració sobre el finançament. Tot i tenir constància que aquest impacte és objectiu i constatable, i que per suposat afecta de manera molt diferent a les diverses Comunitats Autònomes. No cal que els digui que aquest incompliment perjudica especialment a Catalunya, que ha rebut el 22,65% dels fluxos migratoris que han arribat a Espanya en el període 1999-2006.

I és un sistema, finalment, que, sota el pretext de la solidaritat, ha acabat portant, de fet, a situacions profundament injustes i insolidàries. A situacions, en definitiva, de desigualtat. Que ha portat a que les Comunitats que reben els beneficis de la solidaritat puguin permetre's adoptar mesures (en forma de més prestacions o de menys impostos) que no ens podem permetre dur a terme, ni de lluny, les Comunitats que realitzem l'esforç de solidaritat.

I que ha portat, a més, a que aquest esforç de solidaritat no solament no sigui reconegut, sinó negat (no dic agrair, perquè no cal agrair el que s'ha de fer per convicció i per justícia, sinó reconegut). I que ha permès, aquest sistema, que alguns activament, i altres passivament, es dediquin a projectar per tota Espanya la imatge d'una Catalunya insolidària, que s'aprofita dels altres i que rep més del que aporta al conjunt del sistema.

Un sistema, en definitiva, opac i sense transparència, que acaba permetent alimentar tot tipus de manipulacions i perjudicis. Un sistema que porta l'anivellament a uns extrems que no es donen en cap altre país, de tal manera que després de rebre les transferències d'anivellament (o solidaritat) les Comunitats de menys capacitat fiscal acabin estant en una situació més favorable que les Comunitats que realitzen, realitzem, una major contribució fiscal.

Crec que tenim raons més que fonamentades per afirmar que aquest sistema està esgotat. Catalunya té raons per exigir, amb tota la voluntat de diàleg, sí, però també amb tota la fermesa, un canvi de fons en el sistema de finançament.

Ens assisteixen, per suposat, totes les raons polítiques. Ens assisteixen, he tractat de demostrar-ho en aquest ràpid resum, les raons dels fets, les raons objectives. Ara ens assisteixen també les raons legals. Les que es desprenen del mandat de l'Estatut, que és a la vegada un pacte polític i el marc normatiu del nostre autogovern.

L'Estatut estableix uns terminis i uns criteris. Volem que es compleixin. Estableix uns terminis, quan assenyala, en la seva Disposició final primera, que la Comissió Mixta d'Afers Econòmics i Fiscals Estat-Generalitat ha de concretar, en un temps de dos anys a partir de l'entrada en vigor de l'Estatut (és a dir, abans del 9 d'agost del 2008) l'aplicació dels preceptes del Títol VI. I després, en el segon paràgraf, disposa que aquests preceptes es puguin aplicar de manera gradual (màxim en cinc anys), atenent a la seva viabilitat financera.

I estableix uns criteris. Uns criteris, sí, no uns continguts concrets i tancats. Però uns criteris que són bastant més que una mera proclamació de principis genèrics. Uns criteris que acoten en la pràctica el terreny de joc en el que s'ha de negociar el nou model. S'hauran de concretar els seus elements, però les línies essencials estan dissenyades.

És sobre la base d'aquests nous criteris que haurem d'acordar el nou model. Un nou model que haurà de fonamentar-se en quatre grans eixos. En primer lloc, els ingressos de la Generalitat hauran de procedir, pràcticament en la seva integritat, dels rendiments dels impostos pagats pels ciutadans de Catalunya (amb l'aplicació dels percentatges de participació que preveu l'Estatut). En segon lloc, la Generalitat haurà d'augmentar, i de manera significativa, els seus marges de capacitat normativa, de capacitat per decidir, sobre aquests impostos. En tercer lloc, a través de l'Agència Tributària de Catalunya, per als impostos propis i cedits totalment, i del Consorci Tributari amb l'Estat, per als tributs participats, començant per l'IRPF, la Generalitat ha d'esdevenir protagonista principal de l'administració tributària a Catalunya.

I en quart lloc, cal revisar de dalt a baix els mecanismes d'anivellament. Solidaritat, sí, per tal que les Comunitats amb més capacitat fiscal contribuïm a que les que en tenen menys no es vegin condemnades a no poder prestar els serveis als que tenen dret. Però la solidaritat, i els mecanismes d'anivellament, ha de servir per apropar posicions, no per invertir-les, com ara succeeix. De manera que una part dels impostos (autonòmics, per suposat) que paguen els ciutadans de Catalunya per damunt de la mitjana han d'anar destinats a l'anivellament, però una altra part han de revertir, com succeeix a tot arreu del

mon, i en tots els nivells de govern, en la hisenda de la pròpia Generalitat. Per tal que aquests ciutadans, els ciutadans de Catalunya, es puguin beneficiar, encara que sigui parcialment, de la seva major contribució fiscal.

Aquestes són les línies bàsiques que ha de contenir el nou model. Tenim les bases que ens ofereix l'Estatut. Ara caldrà negociar-lo i acordar-lo. Amb voluntat d'entesa i de diàleg, sí. Però també amb tota la fermesa per defensar els interessos que els ciutadans ens han encomanat i el que és de justícia.

Aquesta és sens dubte la prioritat de les prioritats per l'any 2008. Fins ara teníem les raons objectives, però no la base, l'anclatge legal, per reclamar aquesta negociació. La desafortunada eliminació de l'obligació legal de revisió quinquennal que es va acordar l'any 2001, ens va privar d'aquesta base. Ara la tenim i no admetrem raons per cap nou retard.

L'èxit d'aquesta negociació dependrà en molt bona part de la capacitat que tinguem per anar junts. Per expressar a Madrid, com una sola veu, la veu de Catalunya. D'anar juntes les forces polítiques i, més enllà, de ser capaços d'unir, darrera de la nostra veu, la veu unànime del conjunt de la societat catalana. No hi ha motius perquè aquesta unitat no existeixi. Crec no equivocar-me si dic que estem d'acord en el que és essencial i si afirmo que la societat catalana comparteix avui la prioritat d'abordar, d'una vegada i a fons, la qüestió del finançament.

És a aquesta societat a la que ens devem. És el servei a aquesta societat i als ciutadans el que explica i motiva tota la nostra acció política, i és al seu servei que estan els pressupostos que avui, en nom del govern, he tingut l'honor de presentar. Al servei dels ciutadans de Catalunya, del seu progrés, dels seu benestar i de la seva llibertat.